

УДК 070.48:37:355.45(477.86)

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2026.1.18>

Галина СИНОРУБ

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,

доцент кафедри журналістики,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ORCID: 0000-0001-7073-0752

Анжеліка БОНДАРЧУК

аспірантка кафедри журналістики,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

ORCID: 0009-0001-0251-8888

ОСВІТНЯ ПРОБЛЕМАТИКА В ОНЛАЙН-ВИДАННІ «РАІ» У ПЕРІОД НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

На тлі повномасштабного вторгнення РФ в Україну український медіаландшафт зазнав суттєвих трансформацій. Регіональні телеканали наразі позиціонуються критично важливими в контексті достовірного інформування суспільства. Дослідження присвячене аналітиці висвітлення освітньої проблематики регіональними медіа-ресурсами у часі війни в Україні, на прикладі телерадіокомпанії РАІ (м. Івано-Франківськ). У статті ідентифіковано місце регіональних інформаційних ресурсів у актуальній комунікаційній парадигмі, практична реалізація якої містить в основі сегментовані інформаційні інтереси, цифрові інновації та концепти глобальної журналістики в медіа-дискурсі. Охарактеризовано трансформацію системи функціонування українських інформаційних ресурсів на тлі війни, обґрунтовано динаміку поведінкового реагування медіа-аудиторії. Проаналізовано специфіку модифікації регіонального медіа-дискурсу у локальному фокусі сприйняття динаміки освітнього поля. Виокремлено виклики, що формуються перед регіональними ресурсами медіа в сучасних умовах. На прикладі телерадіокомпанії РАІ (м. Івано-Франківськ) обґрунтовано пріоритетність освітньої проблематики в часі повномасштабної війни. Простежено трансформацію кількісного представлення спеціалізованого контенту в регіональному телеетері впродовж воєнних років, визначено основні наративи новин, осмислено причини зміни векторів у представленні освітньої проблематики. Визначено ключові теми, що становлять інтерес для громадськості. На основі аналізу змісту контенту телерадіокомпанії «РАІ» в період воєнного стану встановлено, що основна частина контенту зосереджена на питаннях безпеки освітнього середовища, підтримці безперервності навчального процесу, вирішення проблем фінансування. Доведено важливість місцевих новинних платформ у контексті формування цілісної картини реальної дійсності, поступу громадського діалогу та усвідомлення викликів війни для функціонування освітнього середовища.

Ключові слова: регіональні медіа, телебачення, радіо, освітня проблематика, телеетер, період невизначеності, онлайн-видання.

Halyna Synorub, Anzhelika Bondarchuk. EDUCATIONAL ISSUES IN THE ONLINE PUBLICATION “RAI” DURING A PERIOD OF UNCERTAINTY

Regional media platforms strengthen the connection between members of the same community, as they represent the voice of the public, broadcasting information about its socio-economic problems. Currently, the development of society is focused on the communication personalization of an audience with more localized interests, and the online format of a news resource best meets such requests. The article aims to highlight the real state of representation of the mentioned issues on the air of the RIA publication, as well as approaches to its interpretation. The article identifies the place of regional information resources in the current communication paradigm, the practical implementation of which is based on segmented information interests, digital innovations and concepts of global journalism in media discourse. The transformation of the system of functioning of Ukrainian information resources against the backdrop of the war is characterized, the dynamics of the behavioral response of the media audience are substantiated. The transformation of the quantitative presentation of specialized content on regional television during the war years is traced, the main news narratives are identified, and the reasons for the change in vectors in the presentation of educational issues are understood. It is worth noting that the dynamics of the context of covering educational issues in the considered regional media recently reflect key social trends and a gradual focus on the problems of forming a holistic picture of the reality of the development of the educational environment, the progress of public dialogue and understanding the difficulties associated with military aggression. The importance of local news platforms in the context of forming a holistic picture of reality, advancing public dialogue, and awareness of the challenges of war for the functioning of the educational environment is proven.

Key words: regional media, television, radio, educational issues, television, period of uncertainty, online publications.

Постановка проблеми. Від початку повномасштабної агресії РФ сфера медіа зазнала суттєвих трансформацій. Особливо це відобразилось на діяльності регіональних новинних телеканалів та онлайн-видань, котрі оперативнo адаптувалися до нових викликів в контексті динаміки фокусу контенту. Івано-франківська телерадіокомпанія РАІ, що з початком війни став ефективною регіональною платформою об'єктивних новин, поступово змістив акцент із подій війни на актуальну соціально-економічну проблематику, при цьому трансформуючи традиційні моделі функціонування шляхом просування у соцмережах та цільових комунікаційних платформах.

Регіональні медіаресурси позиціонуються досить надійними джерелами новинної інформації, що сприяють реалізації регіональної політики суспільного розвитку, активно підтримують громадські ініціативи. Наразі регіональні онлайн-ресурси тривають у функціоналі вагомого сектору інформаційно-комунікаційного суспільства. Базовим концептом журналістської діяльності в даній сфері виступає синергія патріотизму та професіоналізму, що водночас слугує передумовою забезпечення інформаційної безпеки в медіа-просторі.

Освітня проблематика Івано-Франківщини, що знаходить відображення в новинах, у фокусі російсько-української війни торкається низки актуальних проблемних питань. Ключові питання висвітлюються у різних джерелах, проте особлива роль відводиться місцевим онлайн-виданням. Дослідження новинного регіонального телеетеру в аспектах освітньої діяльності в часі війни дозволить здійснити вагомий внесок у наукове усвідомлення соціально-економічної проблематики медіапростору. Стаття має на меті висвітлення реального стану репрезентації зазначеної проблематики в етері телерадіокомпанії РАІ, а також підходів до її інтерпретації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тема дослідження регіональних медіа не є новою в сучасному науковому дискурсі, водночас, проблематика освітнього поля у регіональному новинному телеетері Івано-Франківщини досліджена у науковій літературі фрагментарно.

Дослідженню діяльності регіональних інформаційних мовників присвячені публікації та наукові роботи Є. Гончаренко [2], І. Луцюк [5], Н. Стеблина [8], Н. Толочко та ін. [9]. Роль регіональних медіаресурсів у процесі національного розвитку аналізу-

вали Є. Заславський [4], С. Матвієнків [6]. Вагомий внесок у розвиток проблематики в межах наукового дискурсу здійснили дослідники А. Чобліна [10], Г. Шаповалова [11] та інші, які проаналізували соціальні проблеми в онлайн-виданнях, що створює підґрунтя для розуміння загальних тенденцій медійного висвітлення освітньої проблематики. Водночас, науковцями П. Бондаренко та ін. [1] осмислено тематику свободи слова під час війни.

Крім учених, розвиток регіональної медіасфери аналізують, також, представники громадських організацій (зокрема, «Детектор медіа», StopFake), фахівці Інституту масової інформації тощо. Зазначені платформи зосереджують свої наукові пошуки на специфіці функціонування телеканалів та інших суб'єктів медіаринку, акцентуючи увагу на необхідності забезпечення достовірності та прозорості у висвітленні новин. Водночас попри достатню кількість таких матеріалів, відчувається нестача систематизованого аналізу освітньої проблематики у онлайн-виданнях в регіональному розрізі, що обмежує розуміння їх впливу на суспільний розвиток.

Метою статті є аналітика освітніх аспектів новинного телеетеру регіональних онлайн-ресурсів у часі війни в Україні, на прикладі телерадіокомпанії РАІ (м. Івано-Франківськ).

Виклад основного матеріалу. Регіональні медіа сьогодні перетворюються на двосторонні комунікаційні платформи, що стимулюють диспут щодо важливих соціальних проблем, доступний у варіативних форматах [12]. Це забезпечує дуже швидке поширення інформації та активну громадську участь, що дозволяє користувачам висловлювати свої думки, висловлювати обурення чи підтримку.

Регіональні медіа-платформи укріплюють зв'язок між учасниками однієї громади, адже репрезентують голос громадськості, транслуючи інформацію про її соціально-економічні проблеми. Наразі розвиток соціуму зосереджений на комунікаційній персоналізації аудиторії з більш локалізованими інтересами [14], і онлайн-формат новинного ресурсу максимально відповідає таким запитам.

Однак важливо розглядати не тільки те, як медіа відображають події, а й те, як вони впливають на формування громадської думки та сприйняття конфлікту. Розвиток інноваційного технологічного простору зумовив значну динаміку в комунікаційній

сфері [13; 15]. Медіа стають ефективним інструментом для практичного впливу на поведінкові реакції громадськості, а також засобом маніпулятивного впливу, що призвело до падіння рівня довіри до інформаційних ресурсів у суспільстві. Динаміка довіри українців до медіа [3] (рис. 1) демонструє поступове зростання кількості респондентів, що не довіряють жодному джерелу інформації, і така тенденція насторожує.

Ситуація, що склалася, свідчить про необхідність зменшення політичного контексту в новинних ресурсах, потребі в акцентуванні на актуальних соціально-економічних проблемах та підвищенню рівня прозорості подання новинного контенту.

Для дослідження, також, обрано новинний контент телерадіокомпанії РАІ – івано-франківського обласного регіонального мовника [7]. Обсяг мовлення сягає 24 години на добу. Телерадіокомпанія РАІ функціонує на різних медіамайданчиках: канал «РАІ», радіо «РАІ», офіційний сайт та сторінка у Facebook. Також канал представлений на медіаплатформах, які працюють по всій Україні та за кордоном. Потенційна глядацька аудиторія – 800 000 глядачів. Сайт РАІ містить низку розділів, кожен із них містить унікальний контент, який регулярно оновлюється. Усі новинні сюжети за тематичним критерієм умовно поділено на сімнадцять категорій, в низці з яких присутні освітні питання.

Кількісний аналіз новинних сюжетів телерадіокомпанії РАІ впродовж 2023 року продемонстрував пріоритетність висвітлення соціальної проблематики краю. Це свідчить про те, що регіональне медіа, попри помітне розширення географії новин, все ще оперативно й детально інформує громаду про зміни в житті Івано-Франківська та області (рис. 2).

Рис. 2. Результати аналізу новинного контенту телерадіокомпанії РАІ (за період 01.01.2023 – 31.12.2023), %

Джерело: *Onlain-vydannia*, 2026

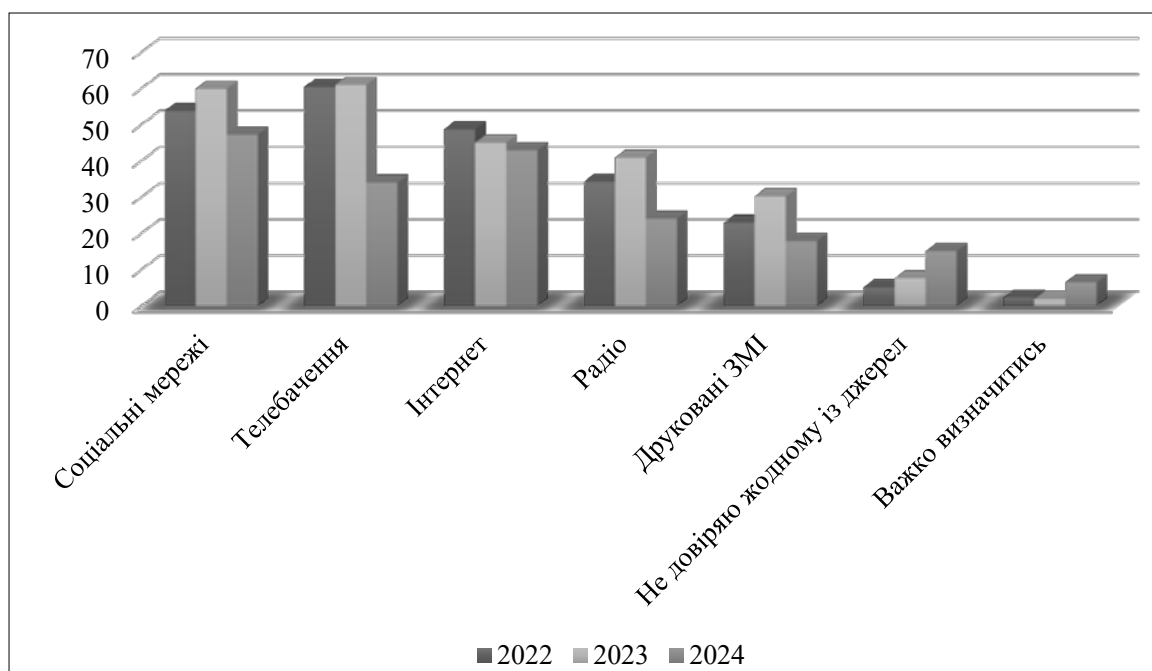

Рис. 1. Динаміка рівня довіри українців до медіаресурсів, % за 2022–2024 рр.

Джерело: *Оpora*, 2024

У контексті детального аналізу стану відображення освітньої проблематики телерадіокомпанією РАІ у період невизначеності було проаналізовано 155 сюжетів на задану тематику, що були висвітлені в період від 24 лютого 2022 р. та до лютого 2026 року. Контентний аналіз ресурсу свідчить про оперативне та об'єктивне реагування журналістів РАІ на суспільні виклики в сфері освіти. Необхідно виокремити ключові нарративи у наступному розрізі:

1. Внутрішньо переміщені особи (ВПО). У 10 сюжетах представлено спектр проблем та запропоновані можливості для задоволення першочергових потреб ВПО у сфері освіти. Зокрема, етер «У Франківську відкрився вже четвертий освітній простір для дітей захисників та ВПО» (21.09.2024) висвітлює, як організують цікаві заняття для дітей, які постраждали через війну чи просто опинились у скрутному становищі.

2. Волонтерська діяльність представлена в 11 сюжетах про добровільну суспільно корисну діяльність. Зокрема, у етері «Заклади освіти Долинської громади отримали гуманітарну допомогу» (13.02.2023) висвітлено інформацію про практичну підтримку освітніх закладів міжнародними партнерами.

3. Питання цифрової трансформації освітнього середовища розкрито в 18 матеріалах з вибірки, які висвітлюють різні аспекти інноваційного апгрейду навчального процесу. Зокрема, мова йде про сюжети «Для іванофранківців стартував безкоштовний курс з медіаосвіти» (10.01.2023), «Івано-Франківщина – серед лідерів цифрової освіти» (28.10.2025), «Половина шкіл Прикарпаття перейшла на цифрову освітню екосистему «Мрія»» (03.02.2026), що свідчить про ефективне впровадження цифрового інструментарію в освітнє середовище для його адаптації до викликів періоду невизначеності.

4. Ініціативи щодо розширення та вдосконалення освітнього простору представлені в 12 сюжетах про різноманітні проекти, які підтримують освітнє середовище та допомагають йому адаптуватися до викликів війни.

Зокрема, у новині «В Університеті Короля Данила, в честь 26-річчя, відкрили новий освітній простір» (05.05.2023) розповідається про першу Всеукраїнську науково-практичну конференцію про теорію та практику правозастосування в сучасних умовах державотворення.

Сюжет «Нове освітнє середовище відкрили в Коломиї» (23.01.2025) висвітлює

інформацію про ініціативу «Spatium», де чекають як на дошкільнят так і на дорослих для отримання якісної педагогічної та психологічної підтримки, і навіть для підготовки до Національного мультипредметного тесту із різних предметів.

Водночас у контенті «Світлана Онишук: на Прикарпатті створюють сучасні освітні простори» (26.06.2025) висвітлюється деталі прямої державної підтримки на облаштування сучасних кабінетів у школах, а у етері «У Бурштині відкрили школу медійного просвітництва» (08.06.2023) мова йде про ініціативу з медійного просвітництва «Медіа. Діти», що має на меті надання молодому поколінню більшої відкритості до суспільства та стимулювання розвитку творчого потенціалу.

5. Особлива увага в новинному контенті телерадіокомпанії РАІ за досліджуваний період приділена питанням безпеки освітнього середовища (більше 25 сюжетів). Зокрема, мова йде про етери «Фахівці обласної спеціальної комісії обстежують захисні споруди в освітніх закладах» (22.08.2022), «Майже півтисячі закладів освіти Прикарпаття не мають укриттів» (09.08.2024), публікації «В ОВА відбулася нарада щодо безпеки освітнього процесу» (08.08.2024), «Результати моніторингу організації харчування в закладах освіти області» (07.11.2025).

6. У контенті телерадіокомпанії РАІ на регулярній основі висвітлюються результати аналітики організації освітнього процесу в умовах війни (більше 35 сюжетів). Так, у публікації «Результати досліджень організації освітнього процесу в умовах війни» (28.05.2024) репрезентовані статистичні дані щодо якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2023/2024 навчальному році.

У етерах «На Прикарпатті освітяни обговорювали питання навчання в умовах війни» (29.08.2023), «В Івано-Франківську обговорили шляхи розвитку освіти в умовах війни» (30.06.2023), «Освітяни обговорили особливості організації навчального процесу в умовах війни» (23.08.2022) висвітлюються ключові нарративи освітньої концепції, спрямованої на подолання викликів воєнного часу.

7. Присутня у контенті онлайн-видання і проблематика педагогічно-психологічного спектру (більше 10 сюжетів). Мова йде, зокрема, про інклюзію та протидію булінгу. Етери «В Івано-Франківську стартував проєкт для дітей з особливими освітніми потребами» (18.07.2025) та «Алгоритм взаємодії щодо превенції та протидії булінгу в закла-

дах освіти» (16.09.2024) розкривають ключові проблеми ризиків як насильства, так і ігнорування індивідуальних траєкторій розвитку, що набувають особливих ризиків на тлі психоемоційного впливу війни.

Загалом, дослідження презентує трансформацію контенту телерадіокомпанії РАІ у період військових викликів (Online-vydannia, 2026). Варто зауважити, що динаміка контексту висвітлення освітньої проблематики в розглянутому регіональному медіа в останній час є відображенням ключових суспільних тенденцій та поступовим зосередженням уваги на проблемах формування цілісної картини дійсності розвитку освітнього середовища, поступу громадського діалогу та розуміння складнощів, пов'язаних з військовою агресією. Загалом, регіональні медіа-платформи стали стратегічним джерелом інформування, підтримки громад та регіонального розвитку.

Висновки. У часі тривалої гібридної війни, коли медіапростір стає вразливим до маніпуляцій, регіональні інформаційні видання відіграють надзвичайно важливу роль у забезпеченні подання об'єктивної та

збалансованої інформації. Аналіз освітньої проблематики в контенті телерадіокомпанії РАІ (м. Івано-Франківськ) за період від 24 лютого 2022 р. та до лютого 2026 р. дозволив окреслити переважаючі предметні наративи телеетеру: питання безпеки освітнього середовища, ініціативи щодо розширення та вдосконалення освітнього простору, питання цифрової трансформації, проблематика педагогічно-психологічного спектру, результати аналітики організації освітнього процесу в умовах війни, волонтерська діяльність та проблема освіти ВПО. У масиві сюжетів онлайн-платформи впродовж досліджуваного періоду простежується поступове віддалення від воєнної проблематики, з одного боку, та активне привернення уваги до локальних проблем освітнього поля.

Результати дослідження володіють практичною значимістю щодо модернізації функціонування новинно-аналітичних служб регіональних медіа-платформ. Перспективи майбутніх наукових розвідок вбачаються у розширенні компаративного аналізу інформаційного контенту різних інформаційних онлайн-платформ краю.

Література:

1. Бондаренко П., Печончик Т., Сухарина А., Яворський В. Виклики для свободи слова та журналістів в умовах війни: соціологічне дослідження. Київ : Центр прав людини ЗМІНА, 2023. 56 с. URL: <http://surl.li/nragm>
2. Гончаренко Є. С. Проблеми розвитку регіональних ЗМІ в умовах війни в Україні. *Політикус : наук. журнал*. 2024. № 4. С. 43–50. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/21438>
3. Дослідження. Медіаспоживання українців: третій рік повномасштабної війни. *Опора*. 2024. <https://www.opora.ua.org/viyna/doslidzhennya-mediaspozhyvannya-ukrayinciv-tretyi-rik-povnomasshtabnoyi-viyni-25292>
4. Заславський Є. Стан українських регіональних медіа 2023 року. *Media Development Foundation: офіційний вебсайт*. 2023. URL: <https://research.mediadevelopmentfoundation.org/>
5. Луцюк І. Регіональні ЗМІ в сучасному суспільстві: функції, завдання та проблеми. *Вісник Львівського університету. Серія : Журналістика*. 2014. Вип. 39(2). С. 152–157. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2014_39\(2\)_22](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2014_39(2)_22)
6. Матвієнків С. Регіональні медіа: визначення поняття та особливості функціонування в умовах російсько-української війни 2022 року. *Російсько-української війни (2014–2022 рр.): історичні, політичні, культурно-освітні, релігійні, економічні та правові аспекти* : матеріали конференції. Рига, Латвія: Baltija Publishing, 2022. С. 992–999. URL: <http://surl.li/fqxim>
7. Онлайн-видання РАІ: офіційний вебсайт. 2026. URL: <https://rai.ua/>
8. Стеблина Н. Оцінювання дотримання професійних стандартів у популярних регіональних телеграм каналах України. *Регіональна журналістика в Україні: історія, реалії, виклики, перспективи: Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, ПНПУ імені В. Г. Короленка*. Полтава. 2023. С. 147–152. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/25918>
9. Толочко Н., Шаповалова Г., Путрашик В. Виклики і завдання філії суспільного мовлення прикордонного регіону в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2023. Вип. 34 (73). С. 193–199. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/52071>
10. Чобліна А. Соціальні мережі як додаткові платформи дистрибуції контенту регіональних ЗМІ. ЗНУ Запоріжжя. 2024. 50 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/19491?locale-attribute=uk>
11. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М., Толочко Н. В. Завдання регіональних медіа у формуванні інформаційної стійкості аудиторії під час війни: український досвід. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2023. Том 35 (74). № 6. С. 418–428. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/64>

12. Horchukova A. Regional media in the context of globalization (on the example of TV channels of the Rivne region). *State and regions. Series: Social communications*. 2014. № 4. P. 64–69.
13. Rusyniak A. Regional mass media in the process of democratic transformations in Ukraine: specificity and problematic dimension. *Politykus*. 2020. № 6. P. 51–57. <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-6.9>
14. VinPress. Регіональна журналістика України в розбудові толерантного інформаційного простору. 2024. URL: <http://vinpress.org.ua/context/regionalna-zhurnalistika-ukrayini-v-rozbudovi-toleratnogoinformaciynogo-prostoru.html>
15. Zmii L. Ukrainian regional means of mass communication: a sociological interpretation. [Abstract of the candidate's dissertation: 22.00.04 Social Sciences]. V.N. Karazin Kharkiv National University, 2013.

Дата першого надходження статті до видання: 22.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026